

Pracovné raňajky - zrodila sa nová komunikačná platforma

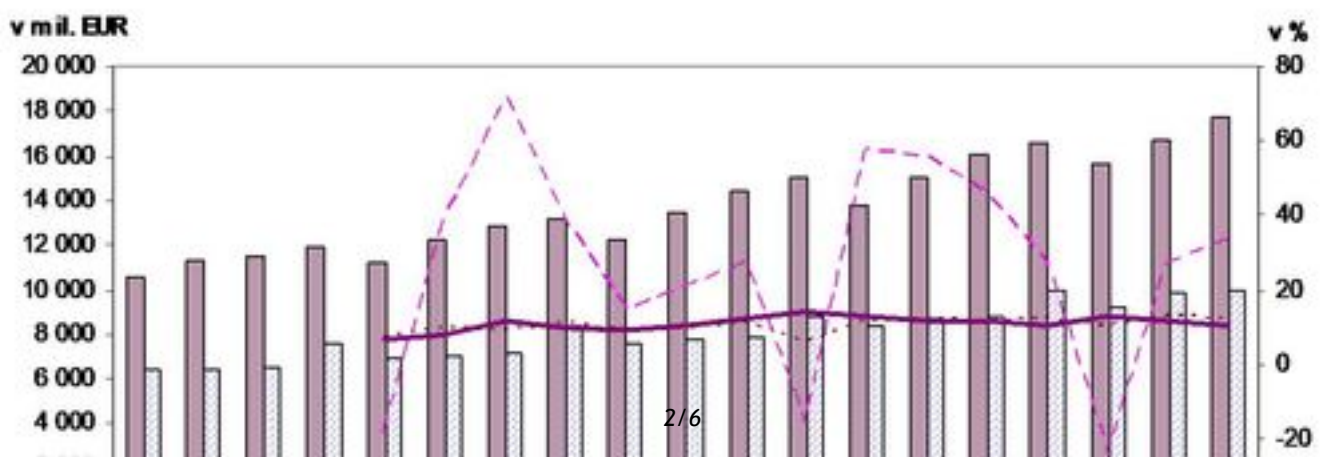

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 20.02.2009

Význam makroekonomických prognóz pre celú verejnú správu a štátny rozpočet priblížil Zdenko Krajčír z Inštitútu finančnej politiky Ministerstva financií SR. V septembri 2008, keď ešte nik netušil, že sa kríza tak rapidne premietne do nášho hospodárstva, sa jeho rast na tento rok odhadoval na 6,5 percent, v novembri už len na 4,6 percent a aktuálne prognózy z konca januára hovoria už iba o 2,4 percentách. Do akej miery sa toto číslo ukáže ako reálne, prezradia podľa neho až dáta za prvý kvartál, na ktoré si bude treba počkať do polovičky mája. Hoci podľa EK by malo byť Slovensko najrýchlejšie rastúcim štátom v EÚ, Krajčír nevyhlásil, že táto hodnota môže byť ešte nižšia a deficit verejných financií sa môže priblížiť až k trojpercentnej hranici HDP, pod ktorú musel kvôli zavedeniu eura klesnúť. Posledné indikátory (export, priemyselná produkcia) vykazujú totiž záporné hodnoty. K istému miernemu oživeniu slovenskej ekonomiky, zatiaľ však iba v podobe zastavenia poklesu, by mohlo podľa šéfa IFP dôjsť už v druhej polovici roku 2009. Jej znovunaštartovanie predpokladá tam, kde sa zadrhla - teda v priemyselnom sektore.

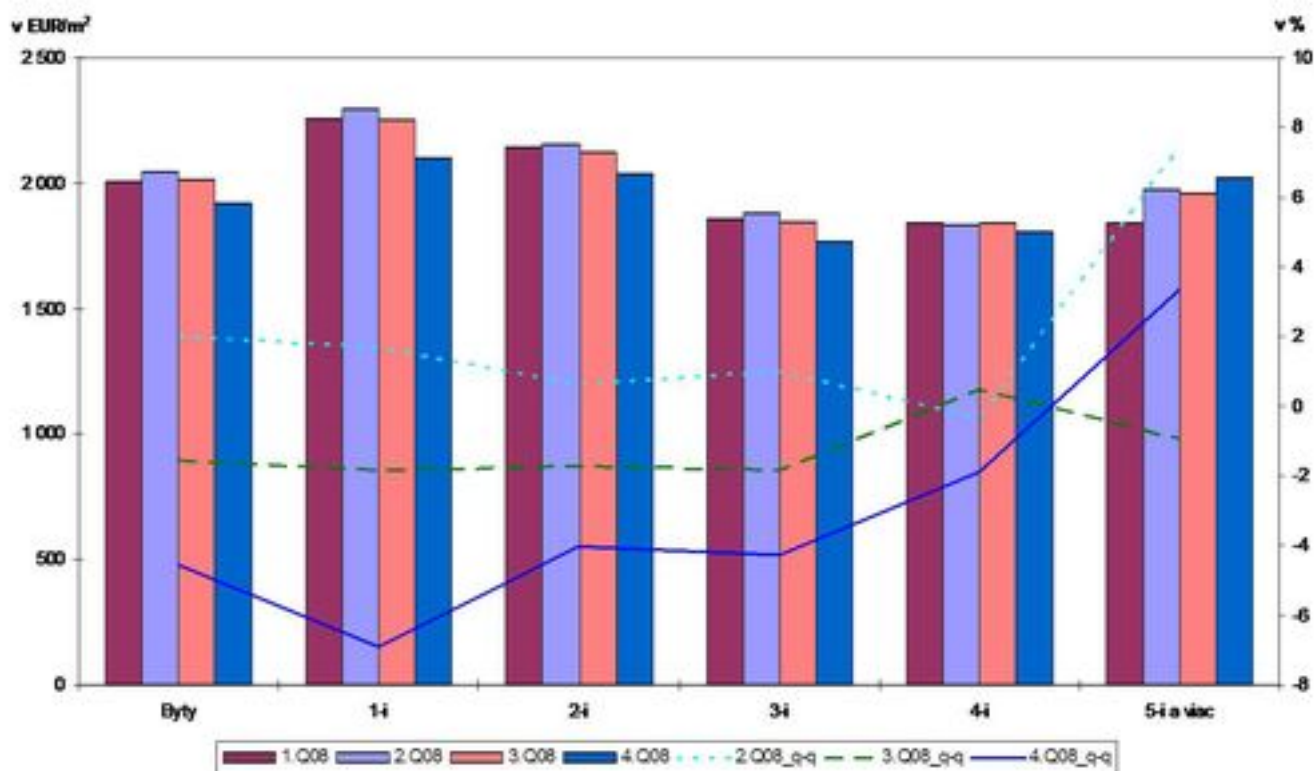
Mikuláš Cár z Národnej banky Slovenska poznamenal, že budeme radi, ak v roku 2009 zostaneme vôbec plusoví. Domáci trh je podľa neho časovo posunutý a dopad globálnej finančnej krízy v podobe stagnácie až spomalenia badať iba postupne. Ako dodal, pretrváva značná regionálna diferenciácia - podstatná časť realitnej výstavby a transakcií sa stále realizuje v Bratislavskom kraji. Pozitívom je, že kryštalizácia a štandardizácia slovenského realitného trhu nastáva aj vďaka finančnej kríze. Ako doplnil, určujúci vplyv na vývoj cien nehnuteľností majú faktory dopytové (HDP, celkový objem poskytnutých úverov domácnostiam, počet obyvateľov vo veku medzi 25 až 44 rokov) a ponukové (objem stavebnej produkcie spojenej s výstavbou bytových domov).

Stavebné fórum.sk

Podľa Juraja Bartu zo Slovenskej sporiteľne má otázka, prečo tak rýchlo klesáme, svoju protiotázku: prečo sme tak rýchlo rástli. Hypotekárne úvery zažili obdobie rastu, no teraz spomalili. Kríza sa prenáša aj poklesom dopytu a znížením kúpyschopnosti. Tento moment vypichol už prvý rečník: pokiaľ nie je dopyt po finálnych výrobkoch, ich ceny musia klesnúť, čo tlačí aj na pokles ziskovej marže aj miezd. Ako pripomenul, Slovensko malo v roku 2007 približne 10-percentný rast, rok nato už len 7-8 percent a nebyť krízy, tak by tento rok vykázalo 6-7 percent. „Cena peňazí síce vzrástla, ale ich požičiavanie je už dostupnejšie ako pred 1 až 2 mesiacmi. Aby sa však portfólio bankových úverov nerozsypalo, musia si dávať pozor najmä na rizikové odvetvia,“ reagoval Barta na kritiku reštriktívnej politiky bánk.

Pre Slovensko je neblahé, že jeho hospodársky rast bol založený na zahraničných investíciách a že tunajšie podniky prišli o svojich klientov v zahraničí, domnieva sa Juraj Karpiš zo spoločnosti INESS. V dlhodobom horizonte je podľa neho dôležité, či bude EÚ nasledovať USA v znižovaní úrokových sadzieb a či budú jednotlivé krajiny schopné splácať dlhy. A ktoré odvetvia zažijú oživenie hospodárstva ako prvé? „Momentálne dochádza k dlhodobým a trvalým zmenám v štruktúre našej ekonomiky. Niektoré odvetvia určite zaniknú, záujem sa presunie na produkty dennej spotreby, ako sú potraviny alebo zdravotné služby.“

Počas pracovných raňajok sa aktívni účastníci pokúsili sformulovať aj svoje vlastné návrhy, pohľady či prognózy na niekoľko spoločne adresovaných otázok.

1. Opatrenia, ktoré treba v neľahkých časoch prijať

Andrej Ďurkovský: „Šetriť v období krízy neznamená brať samosprávam peniaze, ale využiť ich na to, aby sa pomocou verejných zákazok adresovaných privátnemu sektoru stabilizovali pracovné miesta.“

Zdenko Krajčír: „Rozbitie verejných financií oživeniu domácej ekonomiky nepomôže. Slovensko zaostáva v čerpaní eurofondov - a to treba zmeniť. V rámci posledného balíčka vládnych protikrizových opatrení sa zníži daňové zaťaženie fyzických osôb zvýšením odpočítateľnej položky, zvýši hodnota odpisovaného hmotného majetku právnických osôb a štát zaplatí odvody za pracovníka, ktorého zamestnávateľ nechá iba na 60-percentnej mzde.“

Juraj Barta: „Dôležité je zjednotenie výberu daní a poistného, ktorým by sa znížili náklady firiem.“

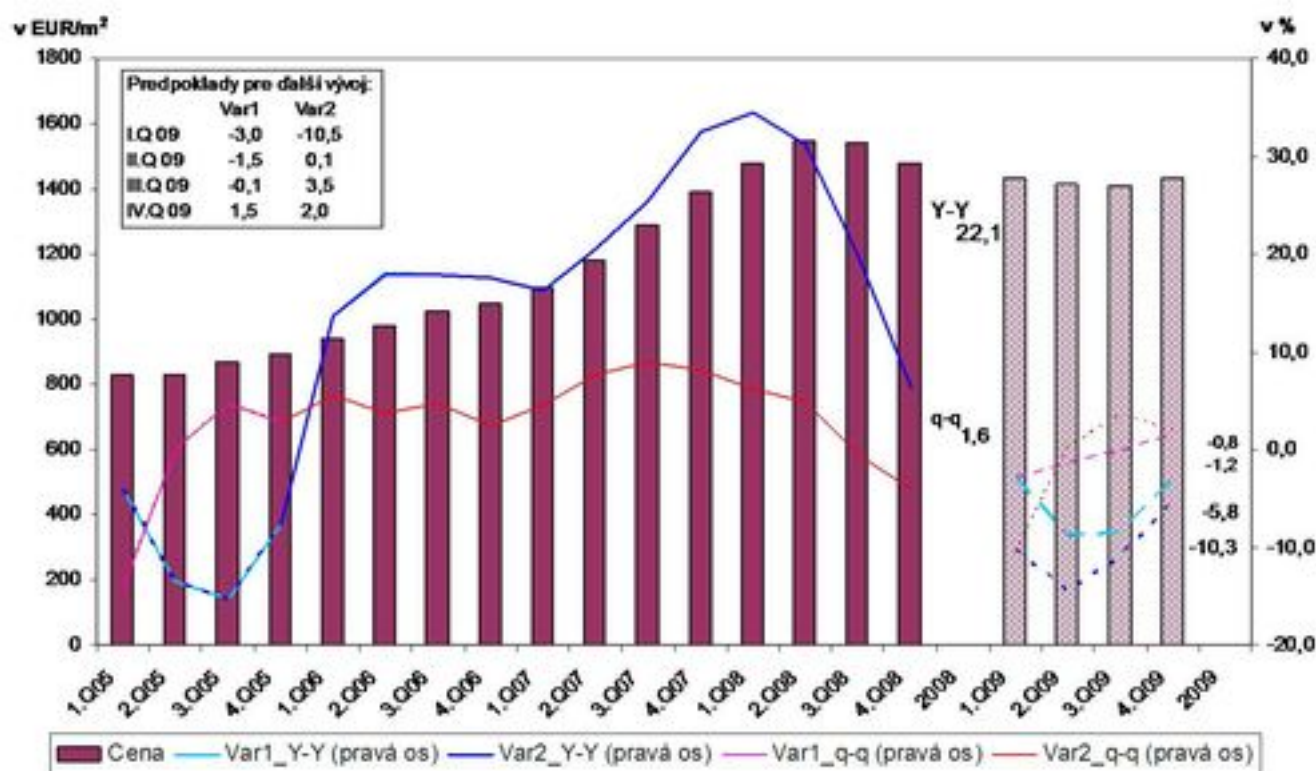
2. Rezistencia našej krajiny voči tlakom globálnej krízy

Zdenko Krajčír: „Slovensko stelesňuje malú otvorenú ekonomiku s prakticky nulovou rezistenciou. Svetové hospodárstvo je finančnými kanálmi natoľko prepojené, že do negatívnych hodnôt prechádza už aj juhovýchodná Ázia a Japonsko.“

Mikuláš Cár: „Všetky turbulencie na finančných trhoch sa prenášajú veľmi rýchlo a posledné ukazovatele naznačujú, že odhady bude treba prehodnotiť.“

Juraj Barta: „Slovenská ekonomika nie je rezistentná už len preto, lebo objem jej exportu smerujúceho na trhy zasiahnuté krízou je príliš veľký.“

Juraj Karpiš: „Sme úplne závislí od toho, čo sa bude diať v najväčších ekonomikách sveta - USA, Európskej únie a Japonska.“

3. Predpokladaný vývoj inflácie na Slovensku

Zdenko Krajčír: „Posilňovanie kurzu koruny doteraz bránilo rastu inflácie. Je to však zároveň jediné takzvané pozitívne riziko, pretože stimuluje rast kúpyschopnosti.“

Mikuláš Cár: „Keďže NBS boli kompetencie ohľadom určovania úrokových sadzieb odobraté, inflácia je po zavedení eura už len otázkou času.“

Juraj Barta: „Vzhľadom na to, že po zavedení eura tu už nebude politika centrálnej banky, ktorá by robila protiinflačné opatrenia, v ďalších rokoch nám riziko rastu inflácie hrozí.“

Juraj Karpiš: „Pokial' začne Európska centrálna banka skupovať dlhy jednotlivých krajín, tlak na infláciu sa zvýši.“

Stavebné fórum.sk

Médium, ktoré sprostredkuje dialóg

Veľkou ct'ou pre internetový časopis Stavebné fórum.sk bolo, že nad jeho prvými pracovnými raňajkami prevzal záštitu primátor hlavného mesta SR Bratislavy Andrej Ďurkovský, ktorý ich napriek pracovnému vyt'azeniu prišiel do hotela Radisson SAS Carlton Hotel osobne otvoriť. Ich hlavný prínos spočíva v tom, že bola založená nová - otvorená a neformálna komunikačná platforma, na ktorej začali zástupcovia štátneho, komunálneho i súkromného sektoru v čase neradostnej makroekonomickej situácie diskusiu. V prípade Bratislavy, ktorá predstavuje už tradične ekonomicky najproduktívnejší región Slovenska s najväčším objemom investičných projektov a transakcií, to napomáha bližšiemu objasneniu vzťahu medzi hospodárstvami štátu a jeho hlavného mesta.

Postupujúca celosvetová recesia si už teraz vyžaduje čoraz užšiu spoluprácu nielen štátov, ale rovnako aj regiónov. A práve pracovné raňajky Stavebného fóra.sk majú ambíciu stať sa tým médium, ktoré takéto cezhraničný dialóg efektívne sprostredkuje. Väčšina účastníkov takúto možnosť v ťažkom období, ktorým práve prechádzame, privítala a prejavila záujem v podobných stretnutiach pokračovať.

Foto - archív redakcie a NBS

Graf č. 1 - Vývoj HDP, HDDD a HÚD

Graf č. 2 - Vývoj cien bytov v Bratislavskom kraji v roku 2008

Graf č. 3 - Aktuálny a možný vývoj cien nehnuteľností na bývanie v roku 2009

Zdroj: NBS podľa údajov NARKS

20.02.2009 08:59, SF / Juraj Pokorný